Аннотация. Статья посвящена исследованию взаимосвязи информационно-аналитической и познавательной деятельности в контрразведке. Доказано, что информационно-аналитическая деятельность является одним из средств познавательной деятельности. Она позволяет получать достоверные знания о вызовах и угрозах интересам Украины, что выступает необходимым условием для прогнозирования оперативной обстановки и принятия обоснованных управленческих решений в сфере обеспечения государственной безопасности.

Ключевые слова: государственная безопасность, угрозы, информационно-аналитическая деятельность, познавательная деятельность, управленческие решения.

Abstract. The article is devoted to the study of the interrelation of information-analytical and cognitive activity in counterintelligence. It was proved that information-analytical activity was one of the means of cognitive activity. Information-analytical activity allows us to obtain true knowledge concerning the challenges and threats to Ukraine's interests, which was a prerequisite for the operational situation forecasting, as well as making sound management decisions in the field of state security.

Key words: state security, threats, information-analytical activity, cognitive activity, management decisions.

УДК 316.472.4

КЛИМЕНТОВА Олена Вадимівна

КОНЦЕПТ ГРОШІ ЯК АКТАНТ СЕКТАНТСЬКОГО ДИСКУРСУ (НА МАТЕРІАЛІ ПРОПОВІДЕЙ САНДЕЯ АДЕЛАДЖИ)

Постановка проблеми. На сучасному етапі мовна маніпуляція виступає основною формою комунікативної взаємодії у найбільш потужних впливових дискурсах (ЗМІ, реклама, політична пропаганда, релігійна комунікація тощо), при цьому лінгвістичні механізми захисту від небажаних маніпуляційних впливів залишаються слабо опрацьованими, хоч проблематикою комунікативних впливів займаються представники багатьох галузей знання, зокрема й мовознавці (Т. Ковалевська, Л. Компанцева, Н. Кутуза, В. Різун, О. Селіванова, Н. Слухай, С. Форманова та ін.). Через те, що у суспільстві системно практикуються різноманітні форми жорсткої маніпуляційної вербалізації, є потреба в поглибленому науковому вивченні механізмів прихованого мовленнєвого впливу.

Мета статті – дослідження проповідей Сандея Аделаджи щодо прийомів латентного мовленнєвого впливу, аналізуються текстові експлікації прозелітного характеру.

Об'єкт дослідження – репрезентанти концепту «гроші» як експліканта латентної інвективи, що дає змогу маніпулювати ресурсами адепта. Предмет дослідження – конотації основних пасторських інтенцій.

Виклад основного матеріалу. Джерелами наукового розгляду слугують інтеракції сектантського спілкування, що практикуються «Посольством благословенного Царства Божого для всіх народів» під керівництвом Сандея Аделаджи.

Це угруповання на території України діє вже більше 20 років; його лідер має дуже неоднозначну репутацію, що сформована як сплесками надзвичайної популярності й номінаціями духовного і харизматичного лідера, так і звинуваченнями в протиправних діях і численних фінансових махінаціях. При цьому має місце чітко спланована місіонерська робота: існує центр, розгалужена структурна організація, налагоджена мас-медійна та видавнича діяльність, міжнародні представництва, благочинні ініціативи, що корелюють із державними і приватними структурами тощо; для легального користування українцям пропонується широкий вибір аудіота відеопроповідей, значна кількість авторизованих друкованих та інтернет-видань (близько 70 книг), освітні послуги, конференції, участь у численних конфесійних акціях, спрямованих на цільову аудиторію (алко- і наркозалежні, діти-сироти, безхатченки, безробітні, переміщені особи тощо). З огляду на цей доволі значний сегмент в інформаційному просторі України є потреба у його науковому аналізі, зокрема й лінгвістичними методами.

У дослідженні для лінгвістичного аналізу було використано метод семантичного резонансу, що базується на виявленні вербальних семантичних асоціатів. Метод був апробований при аналізі україномовних молитов в ортодоксальному православному дискурсі [2]. Сутність його полягає у виявленні семантичних комплексів, які формуються резонансною взаємодією вербалізаторів певної інтенції сугестора.

Такий тип аналізу дає змогу виявити в тексті вербальні одиниці сугестивного впливу насамперед на лексико-семантичному рівні мови, зв'язки між цими одиницями, механізми вербальної дії та умови їхньої активації, потенційні ефекти дії цих механізмів, виокремити ознаки програмувального характеру.

Було з'ясовано, що смисли, які кодуються у відповідні вербальні коди й репрезентуються з використанням резонансних ефектів, мають потужну впливову дію. Це забезпечує їх проникнення й закріплення в нейрофізіологічній системі людини. У свідомості індивіда універсальна вербальна форма об'єктивується за рахунок привнесення в неї особистісної інформації і стає повноцінною частиною вербальної мережі реципієнта. В такий спосіб закладається фундамент для бажаних (із позицій суб'єкта дії) ментальних побудов, емоційних рефлексій і поведінкових

моделей. Активація текстових експлікацій різними засобами усного й письмового мовлення відкриває доступ для корекції глибинних індивідуально маркованих семантичних кодів реципієнта.

Подібна індукція має прогнозований характер і прагматично використовується в сугестивних дискурсах різного профілю. Тому аналіз текстових експлікацій, посилених ефектами семантичного резонансу, дає змогу виявити вектор прихованого впливу й осмислити характер програмувальних дій.

Сучасні боги й богині. Специфіка прозелітного дискурсу полягає в тому, що насичення мовної картини світу адепта сакралізованими смислами, штучне конструювання зв'язків між ними та іншими складниками вербальної мережі реципієнта, сегментування її за принципом ядерної, колоядерної, периферійної організації дають змогу через можливості такої латентно відкоригованої картини світу створити ідеологію нової віри, системно впливати на когнітивні структури та уяву адептів й формувати нову шкалу цінностей, досягати високого рівня довіри до інформаційних повідомлень сугестора і змушувати адептів до бажаних для лідера групи форм соціальної рефлексії.

Основні концепти такої картини світу на рівні експлікацій корелюють із сакральним джерелом, натомість імпліцитно продукують його деформовану культову версію. В концептосфери ядерних експлікантів уводяться нові семантичні значення, що стають ефективним інструментом вербального сугестивного впливу.

Одним із ключових понять сектантських лексиконів є гроші як експлікант латентної інвективи, що дає змогу маніпулювати матеріальними ресурсами адептів, та волюнтативно розпоряджатися ними.

«Евристика» сектантської ідеології грошей, бідності й багатства й алгоритм її вербалізації. У проповідях Сандея Аделаджи гроші позиціюються як жертва на цілі Бога. В текстових вимірах експліцитно гроші фігурують як один з асоціатів в ряду сакралізованих атрибуцій. Наприклад, в проповіді Сандея Аделаджи «Успех во всем»: *«Некоторые люди не знают, зачем нужно работать, зарабатывать* ***деньги****. Но мы это делаем для того, чтобы финансировать Евангелие, распространять благую весть по всей земле и приводить людей ко спасению. Мы работаем не для самоудовлетворения, а для осуществления Божьих целей»* [1, с. 39].

У твердженнях пастора бідність – це не відсутність грошей, а недостатнє служіння й неувага до священних істин: *«Возможно, на сегодняшний день вы очень нуждаетесь, у вас ничего нет. Начните служить людям, и я уверяю вас на основании слова Божьего: вы поднимитесь из бедности. Божьи законы начнут работать в вашу пользу, и вы получите вознаграждение»* [1, с. 40]. І навпаки, багатство – це не гроші, а доступ до сакральних законів і сумлінне, на межі людських можливостей, служіння. Своє бачення пастор підкріплює прикладами з життя успішних людей. Так, Емі Семпл Макферсон – Божий генерал, після раптової смерті чоловіка залишилася вагітною, без грошей

у Китаї: *«Работая на двух работах, она воспитывала ребенка и при этом активно служила Господу… Эми Семпл построила самую большую пятидесятническую церковь в Америке»* [1, с. 44]. Апеляція до Святого Письма (Пс. 83: 6-8) використовується пастором з метою побудови суб'єктивних паралогічних висновків: «***богатыми*** *не рождаются, ими становятся вследствие пережитых серьезных проблем и неприятностей, которые людям удалось преодолеть»* [1, с. 46]. Ці висновки вказують на те, що у семантичному полі концепту гроші вербалізатори бідність і багатство волюнтативно зрощуються. Причому бідність отримує позитивну конотацію як шлях до багатства.

Наступним етапом впливової акції стає посилення позитивної атрибутивності колоядерного вербалізатора ***бідність***, руйнування оцінно-негативного судження *бідність – борги – страх* і створення нового ланцюга: *бідність – борги – віра у слово Боже – мільйони грошей – радість* на основі позитивної емотивної кореляції: *«Поинтересуйтесь у любого миллионера, что толкнуло его поверить слову Божьему и стать успешным человеком? Он ответит вам: «Долги». В «долине плача» он открыл источник, который стал сказкой современного бизнеса»* [1, с. 48].

Валідність цієї впливової акції забезпечується нагромадженням прийомів вербальної сугестивної дії: нав'язування інформації, що не піддається перевірці; генералізація; риторичне запитання й тенденційна відповідь; руйнування ментального стереотипу; сакралізована пресупозиція; контрастивні метафори; меліоративна лексика; динамічна емотивна кореляція *страх – надія – радість*.

Нагромадження засобів латентного впливу імпліцитно об'єктивує важливість цієї пасторської інтенції, що декодується як: *борги – це не страшно, а навпаки, добре, бо вони наближають до багатства*. На обтяження особливою прагматичною функцією цього інформаційного сегмента вказує й характер претензій до пастора з боку правоохоронних органів, відповідно до відкритої інформації у ЗМІ.

Відомо, що адепти церкви Сандея Аделаджи жертвують не тільки власні гроші, неадекватно до своїх і найближчих родичів життєвих планів і матеріальних потреб, але й беруть великі кредити, стають боржниками на умовах прогресивних відсотків, у разі відсутності грошових заощаджень віддають нерухомість тощо без жодної реалістичної оцінки спроможності повернення цих матеріальних ресурсів.

Апеляція до сакрального авторитету (посилання на Пс. 83:7), до якої вдається пастор у цьому сегменті, також бере важливу участь у формуванні резонансного ефекту. Вона має за мету зростити суб'єктивне парадоксальне твердження з авторитетним джерелом, водночас інтенсифікується й позитивна кореляція вербалізатора *борги з надією*.

Наступна метафора, що вводиться через вербальну об'єктивацію одразу кількох сенсорних модальностей: «*Принцип давления через обстоятельства можно сравнить с выдавливанием сока из апельсина* (***візуальна***. –

***О.К.)**. Прежде чем выпить стакан свежего натурального апельсинового сока, вам необходимо приложить усилия: сорвать плод с дерева, очистить и разрезать его (**смакова, тактильна й візуальна. – О.К.**). Но и это еще не все. Вам придется еще раз выдавить сок из апельсина (**візуальна і смакова. – О.К.**)* [1, с. 49]. Впливова акція доповнюється імплікацією модального оператора «мусиш», який включається в семантичне поле концепту гроші: *«Вычеркните из своего лексикона слово «не могу». Для вас нет ничего невозможного»* [1, с. 51].

Натомість цей імплікант зрощується зі страхом перед пасторським гнівом й уводиться у фрейм результату: *«Я никогда не позволяю людям из моего окружения говорить: «У меня не получается, я не могу сделать». В подобных ситуациях я побуждаю их думать, искать новые возможности, работать до тех пор, пока не появятся положительные результаты»* [1, с. 51].

Фінальний етап впливової акції заповнюється типовим для риторики Сандея Аделаджи прийомом – апеляцією до сакрального першоджерела, ритуальних форм його впровадження й паралогічними судженнями з волюнтативною підміною причиново-наслідкових зв'язків: *«Следовательно, если у вас еще что-то не получается, значит, вы недостаточно молились, недостаточно изучали Слово и недостаточно прилагали усилий»* [1, с. 51]. З цією метою використовується сильна позиція тексту – завершення чергової частини проповіді. Водночас патерналістська стратегія із заохоченням реципієнта до співробітництва, властива попередньому етапу, змінюється на вербальну об'єктивацію персональної відповідальності кожної людини за перебіг власного життя й поглибленням латентності суб'єкта впливу.

Надалі увага пастора переключається на такий вербалізатор концепту *гроші*, як ***робота***. Його текстовими репрезентантами стають *блаженство, Божий дар, спосіб самопізнання й самореалізації, зобов'язання, покликання, зброя Бога: «Трудись в своем призвании, и тогда деньги сами придут к тебе»* [1, с. 61].

Статус інформації формується апеляцією до власного досвіду, коли довелося покинути престижну роботу журналіста й іти за покликанням Божого служіння. В такий спосіб нівелюється критичне ставлення до інформації, у реципієнта досягається відчуття істинності повідомлення, досвід сугестора приймається на віру.

Різними твердженнями експліцитно й імплікативно послаблюється логіка зв'язку між кількістю та якістю виконаної праці й грошима. Натомість уводиться моральний імператив життєвих пріоритетів – спочатку служіння Богу, потім усе інше, зокрема й гроші та робота. Критичне сприйняття такого підходу блокується залякуванням і конотативно маркується належністю до сфери диявольського впливу, що створює модальність прихованої загрози: *«Любой человек, надеющийся на себя, то есть на свою силу, на свои способности, обрекает себя на поражение. Если человек говорит: «Мне Бог не нужен, я и без Него могу прекрасно прожить свою жизнь», – то он рискует*

попасть в руки дьявола. А он-то уж начнет подталкивать человека поближе к пропасти и, в конце концов, сбросит его туда» [1, с. 47].

Пастор удається до руйнування стереотипу, відповідно до якого еквівалентом праці є заробітна плата: *«К работе следует относиться с осознанием того, что вы ее делаете для Бога»* [1, с. 60]; *«На сегодняшний день Он обеспечивает меня и мою семью. Бог снова и снова оказался верен Своим словам. Зарплата – это всего лишь следствие работы. Выполняйте свое дело добросовестно, и Бог даст вам возможность стать богатым»* [1, с. 61]. Суб'єктом у процесах матеріального забезпечення людини (працедавцем, платником грошей, джерелом збагачення) стає Бог. Водночас імперативний і прогностичний характер вербалізації забезпечує сугестогенність емотивної кореляції з ***надією***, що об'єктивується причиново-наслідковою конструкцією у сильній позиції – кінець абзацу.

Результат впливу унаочнюється низкою тверджень, які інтенсифікують привабливість безкорисливої й наполегливої праці, що конотується через сакралізовану атрибуцію: *«Когда вы поймете, что в работе намного больше благословений, чем в зарплате, тогда станете по-настоящему счастливым человеком. Устройтесь на любую работу, а Бог позаботится обеспечить вас всем необходимым; работа – оружие Божье … способ, который поможет вам стать благословением для других людей: любить ближнего, обогащая и благословляя общество…»* [1, с. 62].

Сугестогенна валідність тези «будь-яка робота (навіть важка, вимушена, безоплатна чи неадекватно оплачувана) – це благословення Бога» забезпечується повторюваними сакралізованими семами *(благословений, благословением, благословляя)*, інтенсифікацією привабливої емотивної кореляції *(станете по-настоящему счастливым человеком; Бог позаботится обеспечить; стать благословением для других; любить ближнего)*.

Інтенсифікація позитиву здійснюється не лише за участю апеляцій до Біблії, але й до загальнолюдського досвіду та здорового глузду: *«Работающий человек всегда имеет деньги и ресурсы; человек работает для того, чтобы обеспечить себя материально; работа – один из способов, помогающий человеку утвердиться как личности»* [1, с. 62]. У такий спосіб вербальний вплив чиниться на засадах, коли сугестогенність взаємодіє з аргументативністю, що виконує маскувальну функцію.

Водночас кінець глави позначений динамічною емотивною кореляцією, що трансформує радість і надію, об'єктивовані на попередніх етапах, у страх: *«Все, что может рука твоя делать, по силам делай; потому что в могиле, куда ты пойдешь, нет ни работы, ни размышления, ни знания, ни мудрости»* (Еккл. 9: 10) [1, с. 62]. Емотивне зрощення інформаційного повідомлення зі страхом забезпечує валідність чергової впливової акції.

Остання 5-та глава проповіді має назву «Как достичь своей мечты». Коцепт ***гроші*** в цій частині

проповіді експлікується вербалізаторами: *«материальные ценности, материальное благополучие, материальное благословение»: «Основная причина человеческих бед заключается в том, что люди ищут счастье в материальных ценностях. Мир ищет прежде всего материальное благополучие … Хорошая семья, благоустроенный дом, деньги – все это может помочь нам насладиться жизнью. Но Библия говорит, что прежде всего нам нужно искать Царства Божьего, тогда ... ваша жизнь наполнится материальными благословениями»* [1, с. 71]. Вербально-сугестивний вплив чиниться через використання потенціалу контекстуальних синонімів-вербалізаторів концепту ***гроші***, які утілюють тенденцію до інтенсифікації сакралізованого позитиву. Порівняно з попередніми етапами, ця глава є менш функціональною, бо підпорядковується меті створення інформаційного шуму. На це імпліцитно вказує банальність пасторських сентенцій.

Завершує проповідь емфатичне звернення до слухачів (читачів), валідність якого забезпечується «смертельною» дозою прийомів прихованого мовленнєвого впливу. Мають місце приховані команди: *«начните мечтать, начните фантазировать и просить у Бога…»*; *«Просите у Бога…»*; нарощення власного статусу, читання думок Бога, прогностичний характер інформації (роздавання обіцянок), інтенсифікація сакралізованого позитиву, гра на людській слабкості: *«Я … благодарю Господа за вас, дорогой читатель. Господь приготовил прекрасную судьбу для вас. Вы призваны Им, и Он поможет вам осуществить ваше призвание. Всевышний поможет вам подняться на пьедестал славы …»*; використання модальних операторів: *«Вы должны жить с ведением»*; дифузна емотивна кореляція, в якій залякування і страх трансформуються в радість: *«человек, живущий без цели в жизни, необуздан, неорганизован, рассеян, он просто существует» – «Мир узнает вас!»*.

Висновки. Лінгвістичний аналіз концепту ***гроші*** дав змогу з'ясувати, що концепт експлікується через такий асоціативний ряд: *багатство, бідність, борги, робота, благословення, матеріальні цінності, матеріальне благополуччя, матеріальне благословення*. Найвищим рівнем маніпуляційності позначені впливові акції, спрямовані на розрив сегмента вербальної мережі ***борги – це страшно*** із наступною заміною його на ***борги – це добре.*** Валідність цієї адресатної установки забезпечується численними прийомами латентної вербальної дії, що мають програмувальний характер. Висока концентрація цих прийомів сприяє інформаційному перевантаженню сприйняття.

Інтенсифікація позитиву в текстовій репрезентації вербалізаторів ***бідність, борги, робота*** концепту *гроші* руйнує їх звичаєві оцінні конотації й забезпечує сприйняття на основі емотивної кореляції.

Емотивний модус тексту формується системно організованими вербалізаторами емоційних почувань. Мають місце динамічні зрощення: *страх – надія – радість і радість – надія – страх,* які вказують на штучний

характер емоційної релевантності, вкоріненої в різнополюсні стани психіки. Вочевидь, що емоційне тло тексту формується відповідно до завдань семантичної об'єктивації. Системне практикування цього прийому у спілкуванні може призвести до повної втрати емоційної спонтанності чи соціалізованої адекватності, що, у свою чергу, корелює вже з клінічними розладами.

Лінгвоекспертне портретування. Характер пасторських інтенцій, виявлених при аналізі вербалізаторів концепту ***гроші***, дає змогу портретувати пастора як особистість, схильну до маніпуляційного типу комунікативної взаємодії, об'єктивує експансивну адресатну програму. Ця програма має інвективний характер і відповідає впливовим інтенціям прихованого жорсткого вербального програмування (спонукання до безоплатної праці, неадекватних пожертв з непоправною шкодою для себе, відсутність вибору при розподілі матеріальних ресурсів тощо).

Подібне вербальне програмування свідомості, почуттів і поведінки людини практикується в деструктивних культах, порушує права людини і має суворо контролюватися відповідними установами й обмежуватися правовими актами.

Аналізований текст проповіді Сандея Аделаджи за своїми психоекологічними параметрами є патогенним. Комунікація з ним дає змогу адресанту нав'язувати свої експансивні цілі й ефективно досягати їх оптимальним шляхом на основі вербальної сугестії. Виявлення подібних текстів в українському інформаційному просторі й вилучення їх сприятиме захисту конституційних прав, свобод та інтересів українських громадян, інформаційній безпеці як окремої особи, так і української держави в цілому.

Тобто, підсумовуючи, можна назвати такі ознаки, що свідчать про програмувальні дії сугестора-маніпулятора:

1. Слова чи фрази викрикуються, вимовляються пошепки, виспівуються, звучать урочисто, образливо, лякають, погрожують, безсумнівно стверджуються, тон піднімається чи раптово падає, темп пришвидшується й уповільнюється тощо – емотивність у мовленні домінує над смислами, а проповідник поводиться як шоумен.

2. Має місце управління емоційним реагуванням реципієнтів через заохочення аудиторії до емоційної підтримки *(Привітаємо! Поаплодуємо! Бійтеся гніву Господа!)*; при цьому емоційні реакції проповідника служать прикладом правильного реагування і передаються шляхом емоційного зараження.

3. Мовлення має звукову специфіку, що створюється накопиченням окремих повторюваних звуків, складів, значущих частин слова, повнозначних слів тощо, при сприйнятті це звукове аранжування нівелює інформаційне наповнення.

4. Мовець спотворює, розтягує, скорочує тощо певні звуки (тобто в різний спосіб порушує нормативну вимову), вимовляє слова по складах, робить несподівані паузи або їх невмотивовано пролонгує, ділить фрази на частини (парцеляція) і ніби нанизує ці частини, приєднуючи одну до іншої

сполучником і, руйнує звичаєві логічні зв'язки між частинами фрази і створює нові, парадоксальні.

5. Мелодійний малюнок мовлення не відповідає нормативній, звичаєвій моделі.

6. Мовлення ритмічно оформлене: позначене монотонністю, римоване, водночас переключення уваги на смисл здійснюється риторичними запитаннями, вигуками, однаковими початковими чи кінцевими частинами фрази, повторюваними смислами чи цілими фразами, рефренами тощо.

7. Мовлення періодично мережиться оцінними звертаннями: дружніми, інтимними, образливими, ярликовими тощо.

8. Практично кожне речення являє собою беззаперечне оцінне судження.

9. Позитив чи негатив компресується.

10. У початковій частині повідомлення вербалізована проблема позиціюється як зрощена з негативом (напр., страхом), але завдяки конфесійному способу її вирішення вона переосмислюється, інформація про можливість її вирішення силами конфесії супроводжується вже радісною емоцією.

11. Ключові поняття репрезентуються в опорі на сприйняття не менше ніж двома каналами отримання інформації.

12. Приклади, що наводяться, описи певних дій, рекомендації мають алгоритмізований (покроковий, деталізований) характер.

13. У мовленні присутні спонукальні форми, розраховані на колективне сприйняття і зрощені з моторикою чи тактильною активністю.

14. Крім мовленнєвих, необхідно враховувати і екстралінгвальні ознаки впливу, наприклад, будь-яка проблема обговорюється тільки в контексті зміцнення сакральних конфесійних авторитетів тощо.

Поза аналізом нашого дослідження залишилися численні аспекти текстової репрезентації, що продукуються аудіо- та відеоверсіями проповідей Сандея Аделаджи. Залучення їх до аналізу, окрім друкованих версій, відкриють перспективи вербального сугестивного студіювання сучасного українського релігійного дискурсу в сегменті маргінальної комунікації.

Список використаних джерел

1. Аделаджа С. Успех во всем / С. Аделаджа. – К. : Светлая звезда, 2002. – 80 с.

2. Климентова О. В. Вербальна сугестія сакральних текстів (на матеріалі українських молитов) : [монографія] / О. В. Климентова. – К. : ППНВ, 2012. – 371 с.

Аннотация. В статье анализируются проповеди Сандея Аделаджи с их приемами латентного речевого влияния. Концепт «деньги» определяется как манипулятивный ресурс, позволяющий переформатировать мировосприятие адептов. Исследование выполнено на материале сектантского общения, которое практикуется «Посольством благословенного Царствия Божьего для всех народов» под руководством Сандея Аделаджи.

Автор представляет лингвоэкспертное портретирование, позволяющее изобразить пастора как личность, склонную к манипулятивному типу коммуникативного взаимодействия, что объективирует экспансивную адресную программу. Эта программа имеет инвективный характер и соответствует интенциям преимущественно скрытого жесткого вербального программирования (принуждение к бесплатной работе, неадекватным пожертвованиям с непоправимым ущербом для себя, отсутствием выбора при распределении материальных средств и т. п.).

Такое вербальное программирование сознания, чувств и поведения человека практикуется в деструктивных культах, нарушает права человека и должно строго контролироваться соответствующими ведомствами и пресекаться правовыми актами.

В статье представлены практические рекомендации, касающиеся диагностики речи суггестора-проповедника, отмеченной признаками программирующего действия, в сегменте маргинальной конфессиональной коммуникации.

Ключевые слова: концепт, лингвоэкспертное портретирование, экспансивная коммуникация, деструктивный культ.

Abstract. The preaching of Sunday Adelaja with its methods of latent linguistic manipulation was analyzed in the article. Concept «money» had been defined as manipulative resource, enabling the adepts' worldview re-structuring. The investigation was worked out on the base of cultic communication which was provided by the Embassy of the Blessed Kingdom of God for All Nations under the Sunday Adelaja's guidance.

The author represented the linguo-expert portraiture which enabled to depict the pastor as a person who had propensity for manipulative type of communicative cooperation what gave possibility to objectify the expansive targeted program. That program was of verbal abuse type and corresponded to the intentions which were primary of concealed aggressive verbal programming (such as unpaid work enforcement, inadequate benefaction with irrepairable damage for themselves, absence of choice when there was allocation of supplies etc.).

Such verbal programming of human consciousness, feelings and behaviour have been practiced in the destructive cults, they break the human rights and must be kept under strict control by relevant authorities and be restricted by legal acts.

The practical recommendations related to the diagnosing of pastor's suggestive speech which was indicated by programming action in the segment of marginal confessional communication were represented in the article.

Key words: concept, linguo-expert portraiture, expansive communication, destructive cult.